

Jānis Akuraters

SIDRABA BIRZE

Pasaka piecos cēlienos.

PERSONAS.

Spulģis — ganu puisis.
Vecītis — ceļotajs.
Princese — lauma.
Burve — princeses aukle.
Kēniņš.
Saucejs.
Zīpotajs.
Princeses — māšas.
Prinči — precinieki.

Laumas, raganas, fejas. Bites, skudras. Mežābele.
Malkas cirteji. Pils ļaudis. Puiši un meitas, tauta.

Notiek senatnē, pasaku laikos.

Pirmais cēliens.

I. skats.

Ķēniņa pils sēta. Priekšā augsts skaists balkons uz stabiem. Vidū plašs pagalms, kur salasās tauta. Tornis ar karogu. Tālumā zili meži. Uz paaugstinājuma stāv divi ķēniņa tauretāji, kuņģi pūš ragos un aicina tautu. Sanāk daudz ļaužu, arāji, mednieki, bajari, sievietes, bērni.

Ķēniņa kalpi. Tik šurp, tik šurp! Lai salasās visi, kas vēlas. Lai dzird, ko ķēniņš vēstīs. Liels noslēpums šodien ir jaatmin. Šurp! Šurp!

Meitas. Vaj tas tiesa, ka ķēniņa jaunakā princese ir izolama?

Ķēniņa kalps. Kas to lai zin. Ķēniņš pateiks.

Puiši. Vaj tas tiesa, ka princesei ir mēneša acis un sudraba drēbes?

Ķēniņa kalps. To tūlit redzēsī, muļķītis! Vaj princesei var būt saules acis?

Spulģis ved veciti, sirmu, salīkušu, ar garu sudrabetu bārzdu un baltu mēteli; viņam rokā spieķis. Nāc, tētiņ, te. Te būs laba noskatišanās. Tūlit redzesim.

Vecitis. Paldies, puis'! Lūko tikai tu, lūko tikai pats!

Kāds puisis grūž veciti. Sakārni! Pie malas! Ko te grozies; pameklē kādu vietu pasolē. Precinieks, ko domā!

Smieklī barā.

Spulģis aizstājas priekšā. Ko tu uzdriksti! Vecu vīru zaimot. Vāķies pats pie malas. Pašam būtu jameklē kāda vieta aizkrāsne. Skaties, vēl miegs acīs. Mute kā mušbarība!

Smieklī no bara.

Puisis. Samalšu! Taisies pie malas!

Spulģis uz veciti, to novezdams tālak. Nāc, tētiņ, nāc!
Īdzīgi ļaudis. Nāc pie malas, nebaidies.

Vecitis. Paldies, dēliņ. Skaties tik tu, skaties
tik pats. Tauru skaņas. Saucieni: Skat, skat! Jau nāk!

Uz pils balkona iznāk sargi, ar kaŗa cirvjiem, nostājas abās
pusēs. Tad trīs princeses. Jaunakā, sudrabortā, vidū. Pie viņas
aukle. Pēc tam nāk ķēniņš un nostājas priekšā. Pie viņa —
saucejs. Ļaudis apsveic ķēniņu un paklanas viņam.

Saucejs. Nu uzklausiet, ko teiks ķēniņš visai
tautai. Mieru!

Ķēniņš. No dieviem mums lemtas trīs princeses,
apvainagotas ar daiļumu. Bet visudaiļākā ir mūsu
dzidracite — pastarite, sudraba princese.

Ļaudis sastingst raudzidamies. Sudraba princese!
Sudraba princese!

Spulģis pie balkona ar veciti. Vai, tētiņ, cik daiļa!
Paliec kā sastindzis lūkojoties viņā.

Ķēniņš. Bet bēdas mums un visai tautai. Prin-
cesei ir liels noslēpums. Ik dienvīdus stundā viņa
pazūd un nav atrodamā un nosargājama. Bēdas
mums visiem.

Ļaudis. Vai! Kā tas var būt!

Ķēniņš. Pēc dienvīdus stundas ta atkal atrodas,
nevienam nemanot.

Ļaudis. Burvības... burvības!..

Ķēniņš. Tadēļ mēs nolēmām izsludināt, lai visa
tauta to zina. Ja rodas kāds, kas princesi var no-
sargāt un pateikt, kur ta paliek, tas dabūs princesi
par sievu un pusvalsti. To saucu te, lai visiem zi-
nams, un tā paliek pie mana ķēniņa solījuma.

Liela kustība ļaudīs.

Balsis. Vaj dzirdejat? Dzirdejat? Pusvalsts un
princese!

Princese sakāitināta. Ne, tas nekad nenotiks. Ne-
viens nav spējīgs izdibināt manu noslēpumu. Neviens
nezina manu pasauli. Ja kas to var atminēt, lai
notiek tā — tad pati tam sevi nododu!

Aukle. Vai, ko soli princese! Vai! Tas nevar būt!

Pirmā princese. Lai iet, lai iet tautās, kas man.

Otrā princese. Lai aizmaldās, ka neatnāk. Kas man!

Aukle. Ne, ne, nekad, nekad! To nevienam nezinat. Uz princesi. Nāc! Aizved viņu.

Ļaudis. Kas tas, kas par brīnumiem? Kur princese aizgāja? Pati sevi izolija! Kas tas? Kāds skaistums!

Ķēniņš paceļ roku. Ko teicu, pie ta palieku. Kas atmin noslēpumu, tam paliek princese. Ikkatris var pieteikties par nosargataju. Uz kalpiem. Es vēlu visus pamieļot kā nākas. Lai tautai dod krietnas dzīres! Aiziet. Tauru skaņas; līdzī viņam kalpi un sargi un princeses.

Ļaudis gaviledami. Lai dzīvo ķēniņš un princese! Uz dzīram! Uz dzīram! Smiedamies un jokodamies saiet visi pili.

Vecītis uz Spuļģi. Nu, puis'! Vaj neiesi dzīrās?

Spuļģis stāv vienmēr kā sastindzis un skatas tālumā. Cik skaisti! Kā pasakā. Mēnešvaigs... Ausekliša skats... Puķu vaigs... Viņas roka kā ziedu zars pie ķezberes. Saulīte zib, kad viņa smaida. Tētiņ, cik skaista!

Vecītis. Mans dēls, sapņo vien, sapņo vien. Būsi skaists pats. Dvēselīte vēl tev jauna, sapņo vien. Varbūt, ka piepildās... Dažreiz viss atgadās.

Abi lēnām aiziet pa ceļu.

Priekšskars.

II. skats.

Birzes mala. Nora, strauts. Pusdienas laiks. Augsti, balti mākoņi, liels saules spožums. Spuļģis un Vecītis iet sarunadamies.

Spuļģis arvien vēl sapņo par princesi. Cik skaista! Mēnešvaigs... puķu vaigs. Cik skaista... Kā pasakā!..

Vecītis viņu glaudīdams. Sapņo vien, puis', sapņo vien. Sapņos ir laime un prieks.

Spulģis kā atmozdamiēs, skatas apkārt. Cik labi, tētiņ. Skaties, kur mana ābelīte. Apstājas pie ābelītes.

Vecītis. Kam zari atbalstīti?

Spulģis. Lai vieglak nastu nestu, tētiņ, lai vieglak augļiem briest! Lūk, manas skudrites — čaklās tecetajas, darbinieces... Rāda, uz zemi noliekdamiēs.

Vecītis. Kam celītes viņām noslaucītas?

Spulģis. Lai vieglak nastu nest uz mājam, lai labak darbu veikt diendienā. Lai vieglak kājiņam tecet. Raug', dzied manas bites! Dzird', dūc kā stabulītes! Rāda birzē. Dzirdama bišu sanešana.

Vecītis. Kam sēta sariesta ap liepu?

Spulģis. Lai nepostītu. Lācis, vilks lai šūnu maizi nelauzītu. Lai saldums turas, lai bērniņi spīeto! Un, lūk, te mans sēdeklis, kur ganīdams sēdu. Apsēžas.

Vecītis apsēžas uz akmeņa. Kam sēdi uz akmeņa, uz aukstā akmeņa?

Spulģis. Lai zālīti nemīdītu, lai rasu nenotrauktu. Lai asniņi zem kājam nebūtu.

Vecītis glauda viņu. Nu, puis', man jāiet. Paldies par pavadišanu, nu man laiks tālak. Vēl gaŗi ceļi priekšā, vēl daudz vajadzību šur un tur.

Spulģis rauga savā kuliņē. Vai, ņem tad uz ceļa šo gabaliņu. Varbūt, ka tāli iesi, kas zina. Iedod gabaliņu siera.

Vecītis. Paldies, puis', paldies! Nu jāiet. Bet klausīes, ko teikšu par labu sirdi. To nesaki nevienam. Skaties, kur birzes malā zem zaļiem bērziem liels akmens guļ. Kad dienvīdus laiks būs klāt, acis nenolaid no ta. Skaties, kas notiek. Nebaidies. Ko iegūsi, to glabā, tad laimīgs būsi. Ko iegūsi, to neatlaid — ķēniņš būsi, princesi sudraboto gūsi...

Vecītis pazūd.

Spulģis izbrīnījies. Vai, tētiņ, ko saki! Pietrūkstas, skatas apkārt. Vecītis pazudis. Liels klusums un spožums vis-

apkārt. Berzē acis, ka būtu pamodies no miega. Tad apsēžas atkal uz akmeņa un nogrimst sapņos. Izvelk pēc brīža mazu stabulīti un sāk pūst kādu vieglu dziesmas meldīju. Pēkšņi pietrūkstas kājās, paskatas uz sauli, uz ēnu. Dienvidus laiks! Akmens! Vai! Paslēpjas birzes ēnā un lūkojas nekustēdamies uz akmeni.

Princese sudraba apģērbā, nāk gar noras maļu mirdzēdama, lēni un apstādamās skatas visapkārt. Pieiedama pie akmeņa apstājas un ilgi pēta uz visām pusēm, tad paveļ akmeni viegli ar vienu pirkstu. Redzama tumša ala. Princese vēl reiz uzmanīgi apskatas uz visām pusēm un tad pazūd zem akmeņa alā. — Nākdama viņa viegli šūpojas un klusi dzied:

Es esmu brīva un palikšu tā,
Nevienam es neesmu tverama —
La lī la, la lī, la la lī.
Es neesmu zemes jaunava,
Es esmu sudraba laumiņa —
La lī la, la lī, la la lī.

Dziesma beidzot sajūk ar birzes šalkoņu un princese pazūd.

Spulģis aši iznāk no savas paslēptuves birzē, līgsms tuvojas akmenim, tapat kā princese lalina un dzied:

No ķēniņa katram tu solīta,
La lī la, la lī, la la lī.
Tu tverama pašā dienvidū,
La lī la, la lī, la la lī.

Pieiet pie akmeņa, apskatas visapkārt, paveļ to un viegli ielien alā. Tumšs.

Priekšgars.

Otrais cēliens.

Skaista sidraba birze, savadi, sapņaini koki. Vidū puķaina pļava. Iznāk princese, aiz viņas tālak seko Spulģis, bet paliek novērodams aiz kokiem. Princese iznāk pļavas vidū un sit plaukstās trīs reizes, atkal un atkal trīs reizes; no birzes iznāk skaistas laumas sidraba plīvuros un satek ap viņu apkārt.

Laumas. Mūsu princese klāt! Mūsu princese klāt! Sveika, māsiņ! Noskūpstā to.

Pirmā. Vaj brīva vēl esi? Vaj noslēpumu neviens nezina?

Otrā. Vaj tur tikai kāds neredzeja tevi nākot?

Princese. Nē, nē. Esiet bez bēdu. Neviens neredzeja.

Trešā. Vaj tikai ķēniņam nav kaut kas nodomā?

Ceturta. Sargies, māsiņ, sargies no zemes dēliem. Kad tavš noslēpums tiks atminets, tad tu nevarēsi vairs nākt pie mums.

Princese. Ak, cik jūs bailīgas. Kas gan būtu tik gudrs, kas varetu mani nosargāt.

Pirmā. Vaj tevi grib nosargāt?

Princese jautri. Paklausaties, māsiņas, ko jums teikšu. Ha, ha, ha, la, la, la, la! Šodien ķēniņš, mans tēvs, mani izolija.

Visas izbijušās. Izolija? Kam izolija?

Princese. Visiem. Katram, kas mani nosargās un pateiks, kur es palieku. Tas mani dabūs par sievu un vēl pusvalsti klāt. Vaj būtu princis, vaj arajs, vaj gans, vaj karavīrs.

Laumas. Vai, māsiņ, piesargies, piesargies!

Princese. Ha, ha, ha, la, la, la! Es tikai par to pasmejos. Manu noslēpumu cilvēka prāts nevar izdibināt.

Pirmā. Ka tu neesi princese, bet lauma, saules meitiņa.

Otrā. Ka tu par princesi ķēniņam dota, lai uz zemes spīdetu saule...

Trešā. Lai ziedetu pukes...

Ceturta. Lai meitenes dziedātu dziesmas, kā putni.

Piektā. Lai puisi mīletu un ciestu bēdas.

Sestā. Lai būtu pasakas ko stāstīt.

Septītā. Un lai neviens nezinātu, kas tu esi; la, la, la, la.

Princese. Ja, la, la, la, la. Māsiņas, priecasi-

mies nu atkal kā arvien. Kur mūsu gredzeni — sargataji, minetaji?

Laumas visas. Gredzenus, gredzenus paņemiet!

Viņas visas steidzas pie kokiem, kur katrai zara galā karajas mirdzoši gredzentiņi; paņem tos, uzmauc uz pirkstiem un saķeras rokās. Tad viņas sāk dejot un dziedat par sidraba birzi, sidraba upem. Līdz ar gredzeniem viņas paņem arī vaiņagus, kuri karajas pie zariem un un uzliek tos galvās. Princesei ir visskaistākais vaiņags un plīvuris. Kad rotaļa beigta, viņas apsēžas un dzied atvadišanās dziesmu „Padziedasim mēs, māsiņas, kamēr vienā pulciņā“. Tad pieceļas.

Princese. Nu, māsiņas, man jasteidzas. Dienvidus laiks jau pāri. Man jāiet pie mana tēva, ķēniņa.

Laumas. Paliec sveika, māsiņ, un piesargies, ka neviens tevi nemana.

Pirmā. Ne prinči, ne gani, ne araji.

Otrā. Ne ķēniņš, ne māšas, ne sargi.

Princese. Nebaidaties, māsiņas, to neviens nevar!

Viņas noņem atkal vaiņadziņus, piekar tos pie sidraba zariem, tapat gredzenus. Tad visas sasniedz rokās, noskūpstas princesi un paklanas viņai atvadoties. Princese aiziet atkal uz virszemi. Laumas dejojamas izjūk un pazūd birzē. Klusums.

Spuļģis iznāk no birzes paslēptuves uz pļavas. Kāds brīnums! Vēl acis man netic. Izberzē acis un skatas visapkārt. Kāds skaistums! Kā pasakā! Kā pasakā! Tad līgsmi. Ja, ja, mana daiļā. Tas noslēpums nu pieder mums abiem, Princese ir jātver tad, kad tverama. Par pierādījumu ņemšu gredzenu. (Pieiet un noņem princeses gredzentiņu no zara un aplūko to.)

Ka vārīgs zieds,
Kā mirdzošs nieks,
Bet sirdi pilda
Jau skanīgs prieks.
Kā mēnestiņš,
Tik sudrabmaigs
Man liekas tuvu
Te viņas vaigs,
Tās mazos pirkstus

Sajūtu,
Kad rokā viņu
Šūpoju.
Kā vārigs zieds,
Kā mirdzošs nieks,
Bet sirdi pilda
Jau skanīgs prieks.
Uz tevi vien,
Uz tevi vien
Gars ātrak ka vēji,
Ka putni skrien.

Uzmauc gredzentiņu sev pirkstā un aptin ar mutautiņu. Braši. Nu, tik uz pili, nu, tik uz pili! Man jārunā tagad ar ķēniņu. Vēl zariņu no birzes, lai princese neliedz. Nolaūž zariņu; iebāž to azotē. Nu, tik uz pili, uz pili! Izlien tā pašā vietā kur ienācis.

Priekšskars.

Trešais cēliens.

Ķēniņa pils zāle. Ķēniņa un princešu sēdekļi. Kalpotāji, pils damas, bajari, sargi, ļaudis, saucejs, ziņotājs. Muzikai spēlējot ienāk sargi, bajari, pils damas, ķēniņš, visas trīs princeses un apsēžas uz sēdekļiem. Pirms ķēniņa uznākšanas pils ļaudis sarunājas.

M e i t a s. Vaj dzirdejat? Vaj dzirdejat? Princese esot jau atmineta. Jau nākot tas minetājs!

C i t a s. Tad jau uz kāzām arī ilgi nebūs jāgaida. Dejosim trīs dieniņas! La, la, la, la!

P u i š i. Vaj dzirdejat? Vaj dzirdejat? Tas esot putnu un pļavu princis, kas princesi nosargājis.

C i t i. Gan jau redzesim, gan redzesim!

S a u c e j s ienāk. Nu, mieru, mieru! Jau ķēniņš nāk ar princesi. Klausaties, ko svešais minetājs teiks.

Sargi nobīda ļaudis uz abām pusēm. Uznāk trīs princeses.

Princese-Lauma. Nē, nē, tas nevar būt.
Neviens to nevar uzminēt.

Pirmā princese. Saki, māsiņ, kas viņš tāds?
Runā, ka viņš esot neredzams?

Otrā princese. Runā, ka viņš esot burvis?

Princese-Lauma. Ak, tās tikai valodas. Ne-
ticiet. Man nekādu noslēpumu nav.

Pirmā princese. Redzesim, redzesim.

Ķēniņš uznāk un nosēžas krēslā, līdz ar viņu arī prin-
ceses; jaunākā ķēniņam blakus. Lai nu nāk tas minētais.
Tas princeses zinatajs. Vediet viņu šurp! Lai ap-
sveicam varoni ar taurem un ar godu.

Taures. Sulaiņi ieved Spulģi. Pārsteigums.

Ļaudis. Gans! Puisis!

Ķēniņš. Ko tu vēlies? Ko tu nāci?

Spulģis. Esmu atminejis princesi, ķēniņ!

Ķēniņš smejas.

Ha, ha, ha! te jokus manu —

Prinča vietā — tikai ganu.

Ha, ha, ha, kur gudrinieks,

Sargies, puisi, palaidnieks!

Princeses tapat.

Ha, ha, ha! Šis būs tas gudrais,

Noslēpumu nesejs mudrais.

Ha, ha, ha, kur precinieks,

Paskatīties vien jau prieks!

Aukle tapat.

Ha, ha, ha, kur gudra ziņa!

Dzeniet tūlīt projam viņu!

Meitas zobodamās smejas.

Ha, ha, ha! nupat viņš zinās,

Ha, ha, ha! un kāzas svinēs!

Puiši tapat.

Ha, ha, ha, viņš varens ļoti,

Skat', kas ķēniņam par znotu!

Ha, ha, ha, var tūlit manīt —
Apnicis tam aitas ganīt!

T a u t a s b a l s i s.

Ha, ha, ha, nu joki mājās,
Lai tik vairak ļaužu krājas.
Ha, ha, ha, šis joks ir traks,
Varbūt nāks vēl varenaks.
Ha, ha, ha, tam jasaka
Sveiciens varens! ha, ha, ha!

Ironiski visi klanas Spulģa priekšā.

Ķ ē n i ņ š paceļ roku. Lai nu smiekli iet pie malas.
Uz Spulģi. Saki, puis', no kurienes tu esi? Ko tu
zini par princesi? Kāds ir viņas noslēpums? Kur
viņa paliek pusdienā? Nemānies tikai. Citadi ies
slikti.

S p u l ģ i s. Ķēniņ, princeses noslēpumu es dodu pret
tavu apsoliņumu.

Ķ ē n i ņ š. Runā tik. Drīzak tiks pie kāzām.

S p u l ģ i s. Labi. Lai visi dzird. Uz princesi lūko-
damies. Kad saule pašā dienvidū, princese iet pa-
staigaties — to es zinu.

P r i n c e s e nemierīga. Kur?

S p u l ģ i s. Uz to birzi, kur koki sudraboti.

P r i n c e s e uztraukumā. Ak, niekus vien viņš stāsta.
Kurā princese gan iet uz birzi pastaigaties?

Ķ ē n i ņ š. Tas vēl nav nekāds noslēpums.

S p u l ģ i s. Tur, uz to birzi, kur puķaina pļava,
un kur princeses māsas var ar viņu deļot un dziedat.

P r i n c e s e vēl vairak uztraucas. Vai, vai, man pa-
liek baigi! Ranga vaigus. Vaj vaigi nav jau nosar-
kuši? Uz Spulģi. Ko niekus melsi.

S p u l ģ i s. Vēļ nieki nav galā. Tur katrai savs
plīvurs un vainags galvā.

P r i n c e s e steidzas pie aukles. Neklausiet ne vārda
viņam. Lai iet prom, lai iet prom!

A u k l e. Kas pasakam tic? Vajag dzit to ārā.

Kēniņš. Nu vairs nestāsti pasakas. Ja kas zinams — saki.

Spulģis uz princesi. Vaj tad nebiji diendusā savā birzē?

Princese. Ne, ne!

Spulģis. Un savas māsas nesatiki un ar viņām nedejoji?

Princese. Ne, ne, ne!

Spulģis. Vaj nenosolijies katru dienu ar viņām satikties?

Princese. Ne, ne, ne!

Spulģis nāk uz priekšu. Vaj sidraba birzi tad vari atmineties, kad šito ieraugi? Izvelk sudraba zariņu un paceļ uz augšu. Līdz ar to visā telpā atplaukst maiga sudraba gaisma. Zars sāk starot.

Princese lielā apmulsumā. Vai, kur to ņēmi? Vai! Viņš manu ceļu ir atmīnējis! Krīt aukles rokās un paslēpj seju.

Liels uztraukums. Spulģis aptin gredzentiņu ar saiti.

Kēniņš pieceļas no sēdekļa. Teic, ko tas nozīmē, mīļā meitiņ?

Abas princeses - māsas uz princesi. Sidraba birze, sudraba zars! Pastāsti mums kaut ko par turieni.

Aukle saka viņai kaut ko. Ne, ne, vēl nav tas nekas!

Princese paceldamās. Ne, vēl nav atminēts. Tikai tas manu burvību var atminēt, kas manu gredzenu var atrast. Tikai tas var mani atminēt un iegūt.

Spulģis. Kas to atrastu? Tas man, princese, nebij par grūtu. Vaj tu viņu pazīsti, kad tev to rādīšu? Daiļā Lauma — es tevi turu pie vārda. No-raisa saiti no pirksta un paceļ roku uz augšu. Pirkstā ir princeses gredzens. No viņa izstaro spoža gaisma. Paskaties šurp.

Princese lūdzoši, maigi. Vai, puisī, saudzi mani! Nesaki, ko esi redzējis. Nu mans noslēpums tavā rokā. Vai, mīļais, puisī! Krīt kā nesamaņā māsu rokās.

Liels uztraukums. Spulģis aptin gredzentiņu ar saiti.

Ļaudis. Vai, kas princesei tik spēji noticis!
Vaj viņas noslēpums ir atminets? Kā viņa blāzmo-
jas! Kā nakts mēnestiņš!

Ķēniņš pieceļas. Lai ļaudis iziet! Princese slima!
Sargi izbīda ļaudis ārā steidzīgi. Visi izklīst brīnīdamies. Pa-
liek ķēniņš, princese, aukle, Spulģis un durvju sargi.

Aukle dusmās, uztraukumā.

Ķēniņ, ko ļauji,
Vaj neredzi raudot
Mūsu vismīļo
Dailprincesiti?
Ganam vaj liksi
Melot šai pili
Ļaudim par smieklu,
Pašiem par kaunu. Uz Spulģi rādīdama.
Projam, lai laukos
Aitas iet ganit,
Pasakas stāstīt
Muļķīgiem ļaudim!
Projam, lai princese
Atgūtu mieru,
Kalpi lai pērienu
Dod tam par sodu.

Spulģis.

Ķēniņam teicu,
Ko redzejis esmu,
Prasu, ko solijis
Ķēniņš ikkatram:
Princese mana,
Ar to man ir gana.

Ķēniņš.

Kur tādu znotu,
Kā tevi lai lieku?
Klau, puisī, saņem
Dukatu sieku.

Spulģis.

Princesi, ķēniņ,
Man nevajag cita:
Minetajam
Ta apsoluta!

Ķēniņš.

Trīs lietas vēl vēlies:
Vaj mantu vaj godu, —
To princeses vietā
Visu tev dodu.

Spulģis.

Princesi, ķēniņ,
Princesi vien.
To saku tagad,
To teikšu ikdien!

Ķēniņš dusmās.

Ak, posta dienu!
Tas puisis par traku!
To nedabusi,
Es vēlreiz tev saku!

Princese tuvojas.

Tu visu dziļako atmīnēji,
Tu mani vienīgais paņemt spēji,
Caur tevi zemes meita es tieku,
Kur gredzens, tur sevi visu es lieku.

Spulģis.

Tā rasa nemirdz, kā tavi skati,
Ne princese tu — tu, saule pati.
Pēc tevis ik brīdi traucas sirds,
Lai būtu kaut mūžiem no tevis šķirts.

Princese pienāk un sniedz viņam roku.

Tu atmīnējis
Man sapņus esi,
Nu manu dvēseli
Rokās sev nesi.

Spulģis.

Tu biji mans sapnis,
Nu dzīve esi,
Tu manas dienas
Nu rokās sev nesi.

Klusums. Lūkojas viens otram acīs.

Aukle uztraukdamās, dusmīgi. Ķēniņ, dzirdi, ko teikšu. To puisī vajag pārbaudīt. Vaj viņš nav viltnieks. Vaj tas nav māņi!

Princeses piekrīt. Ja, ja, ja. Vajag pārbaudīt. Tūlit!

Aukle. Lai pierāda, ka bijis tur, kur princesi redzejis. Lai iet uz sidraba birzi. Lai lauž jaunu zaru tad tikai ticesim!

Princeses. Ja, ja. Tūlit. Vajag to aizsūtīt.

Ķēniņš. Lai notiek tā. Viņam vajag iet vēlreiz. Puis', dodies tik ceļā un manies atpakaļ. Mēs pa to laiku taisīsim kāzas.

Princese - Lauma tura Spulģi. Vai, neaizej, neaizej!

Ķēniņš. Tam jābūt tā. Ja neatrod, ko reiz atradis, tad melojis vien būs. Tad redzesim.

Spulģis braši.

Princese, tas man nav par grūtu!
Simts reizes vēl ietu, kad tevi tik gūtu!

Princese - Lauma.

Ak, steidzies, un drīzi
Atpakaļ nāc,
Uz tevi man lido
Sapņi un prāts.
Es tevi gaidīšu, gaidīšu,
Caur gadu gadiem,
Caur mūžību.

Spulģis.

Es aši skriešu,
Un nākšu drīz,

To vietu es neesmu
Aizmirsis.
Lai tevi man' gūt,
Lai tevi man' gūt,
Nekas nav par tālu,
Nekas nava grūt'. Aiziet aši.

Ķ ē n i ņ š.

Lai labak nenāktu
Viņš pie mums,
Tad nebūtu turams
Šis solījums.
Lai tver viņu jodi, —
Tad princese
Mums paliks brīva
Kā bijusi.

Aiziet. Princesi-Laumu aizved māšas.

A u k l e jauni. Gredzenu, gredzenu! Tas man ir
jadabū nost. Lai tver viņu vaj jodi, vaj raganas. Gre-
dzenu, gredzenu, gredzenu!

Paliek tumšaks pils zālē. Aukle-burve griežas, bur un sauc
paklusām.

Laumiņas, meitiņas,
Sanāciet!
Jūsu māsiņai
Slikti iet!
Steidzaties, ceļaties, satveriet
Puisi šo burvībā turiet ciet!

Atskrien laumas, mežmeitas, maldinātajas, burves.

L a u m a s.

Kas ir, kas sauc!
Kas darams?
Mums viss ir varams.
Ko pavēli to dabusi,
Mums drīz viss darams.

A u k l e stāstidama, slepeni saaicina visas apkārt sev.

Ai, ai, tagad uzmaniet,

Jūsu mātai princesei nu ļauni iet.
Tas puisis viņu atminejis.
Sidraba birzē bijis,
Visu noskatījis.
To puisi tur
Jūs uzmaniet,
To vajaga
Jums cieti siet.
Par koku vaj
Par akmeni
To steidziet pārvērst slepeni.
Nekad lai mājās nepārnāk,
Lai mūsu spēkus saprast sāk!

L a u m a s.

Tas tikai nieks,
Tas tikai prieks!

A u k l e.

No pirksta tam gredzenu
Novelciet,
To sidraba birzē
Aiznesiet.
Nav bijis un nebūs
Nekad vēl tā,
Kā princese būtu
Tverama,
Kas sapņot par viņu
Kādureiz drīkst,
Lai postā aiziet,
Lai mokās nīkst.

L a u m a s.

Ne pēdas ne miņas,
Viņš zudīs bez ziņas!
Tas drīz ir darams!
Mums viss ir varams!

Sagriežas virpuļainās dejās un pazūd līdz ar aukli.

Priekšgars.

Ceturtais cēliens.

I. skats.

Mežs. Ziema. Viss balts, ar sniegu pārklāts. Laukumiņš mežā.
Caur kokiem nak Spuļģis, gurdi lūkojas augšup.

Spuļģis. Sidraba birze... Sidraba birze!.. Princese... Vaj tas nebūs tik sapnis bijis? Runā, kā sapņos aizmaldījies. Mežs un ceļi tik maldina mani. Ja: laime gan smaida katram tikai vienu reizi. Domās nogrimis.

Cik daiļa ta!
Kā pasakā.
Kā vārigs zieds,
Kā mirdzošs nieks,
Bet sirdi pilda
Jau skanīgs prieks.
Kā mēnestiņš,
Tik sidrabmaigs,
Man liekas tuvu
Te viņas vaigs.
Uz tevi vien,
Uz tevi vien,
Gars ātrak kā vēji,
Kā putni skrien...

Apsēžas uz apsniguša celma, nogrimst domās, izvelk savu stabulīti un sāk pūst klusu melodiju. Ap viņu šur tur pamirdz dejodamas liesmiņas, kas nāk arvien tuvāk. Tad parādās trīs laumas, kuņas aukle-burve sūtījusi viņu apburt.

Pirmā lauma.

Sveiks, puisi, sveiks,
Kur ceļš tev iet?

Otrā. Vaj negribi princesi
Gredzenā siet?

Trešā. Vaj negribi kāzas
Dzert jau šodien?
Tik' pagaidi vien...

Visas. Ha, ha, ha, ha!
Drīz sidraba birze būs atrasta.

Spulģis mēda.
Ha, ha, ha, ha!
Jūsu bēda nav ta,
Gan zinašu pats, kas jadara.

Laumas. Ha, ha, ha, ha!
Tik ātri birze nav rodama,
Tik ātri nav princese tverama,
Gan laba te būtu tev atpūta.

Viņas sāk griesties ap Spulģi dejā. Parādās daudzas citas laumas, burves, meža meitas un ieslēdz Spulģi lielā riņķī.

Lauma. Visi stūru vēji,
Sagriezāties!
Baltas, melnas dzijas
Savērpjāties!
Šo puisi burvībā sasieniet,
Lai neaiziet.
Arvien straujāk uzsāk deju ap Spulģi.
Nav bijis vēl vīrs,
Nav bijis vēl prāts,
Kas no mums nebūtu
Savaldzināts.
Tev puisi, tagad
Te jāpaliek,
Lai mūsu princesei
Brīvība tiek.

Viesulīga deja, smiekli; paliek tumšs. Smiekli aizskan, deja izjūk. Paliek tikai trīs laumas. Kad uzmirz gaisma, Spulģis ir noburts. Laukuma vidū, sniegos, Spulģa vietā stāv zaļš, skaists bērziņš, mirdzoši zaļām lapām. Galotnē viņam dzied putniņš.

Laumas apkārt vīdamās. Kur gredzens, kur gredzens? Meklējiet to rokā! Tas mums jādabū.

Viņas meklē pa zariem, atrod to kāda zara galā, norauj un smiedamās aizbēg, pazuzdamas mežā. Brīdi klusums. Dzirdama tālumā dobja, īsa dziesma. Nāk malkas cirteji ar cirvjiem, zā-

ģiem, maizes kulītem, ziemas cepurēs, kažokos, cimdos un klusām kaut ko dzied. Pie bērziņa laukumā tie apstājas un sāk brīnīties.

Pirmais malkas cirtejs atliec galvu stipri atpakaļ, stāv pavērtu muti un brīnās. Skat' vien! To brīnumu!

Otrs tapat. Skat', skat'! Kas tas? Vaj nu nav joks? Dziļā sniegā zaļo koks! Ho! ho!

Trešais. Klau' vien! Vēl putns ar' dziedās galotnē!

Ceturtais paceļ Spuļģa stabulīti. Palūko vien! Vēl te maza stabulīte, zem koka nosviesta sniegā.

Otrs. Man liekas, te būs tāda kā burvība.

Pirmais pieiet un aprauga koku. Savada lieta. Koks silts, kā cilvēks.

Otrs. Burvība, burvība! Tas nav uz labu.

Ceturtais norauj zariņu. Skat', skat'! Asinis tek. Tas ir cilvēks. Apburts cilvēks.

Spuļģa balss galotnē. Vai, labie ļaudis, zarus nelaužiet. Gauži sāp!

Pirmais. Klau, koks runā. Vai!

Spuļģa balss. Ak, labie ļaudis! Kas var manu vārdu minēt, tas mani atburs.

Otrs bailēs. Kas to lai spēj?

Trešais tapat. Kas to lai zina?

Ceturtais nomet stabulīti sniegā. Prom, prom! Vēl burvībās paši satīsimies. Man nav laika minēt. Mani gaida mājās bērni.

Otrs. Man ir aicināti ciemiņi uz svētkiem! Iesim!

Pirmais. Man salst rokas. Iesim!

Trešais. Es nemāku mīklas minēt! Iesim!

Viņi visi aiziet. Klusums. Pa ceļu no meža viņiem pakaļ nāk balts vecītis, atspiezdami uz spieķa. Viņš apstājas, skatās uz bērziņu un klausās, kā dzied putns.

Spuļģa balss. Kas var manu vārdu minēt, tas mani atburs.

Vecītis paceļ stabulīti, aplūko, pūš. Ta pati melodija, kas sīdraba birzes malā. Zinu gan, kam tā stabulīte skan.

Zinu gan, kas mani pasargāja, pavadīja. Tas ganu puisis Spulģis!

Satumst. Kad atkal uzliesmo gaisma, bērziņa vietā stāv Spulģis.
Vecītis ir pazudis.

Spulģis paceļ roku un aplūko savus pirkstus. Vai, princeses gredzentiņš! Vai man! Viss beigts! Apsedz ar rokām seju. Mežā noskan izsmejošs smiekls.

Priekšskats.

II. skats.

Birzes mala, tepat kā pirmā cēliena otrā skatā. Spulģis nāk pa ceļu, apstājas, aplūko visapkārt; atsēžas uz akmeņa, nogrimst sapņos. Miglaina krēsla.

Spulģis.

Cik daiļa ta,
Kā pasakā,
Kā vārīgs zieds,
Kā mirdzošs nieks...
Uz tevi vien, uz tevi vien,
Gars ātrak kā putni,
Kā vēji skrien.

Pieejas, ierauga savu ābeli ceļa malā, kuņas zari aplauzīti.

Skat', mana ābelīte kāda salausta! Tapat kā es!

Atliec viņas zarus un nostiprina.

Balss no ābeles. Paldies, paldies, ka palīdzēji! Svešs princis te garām jāja, ar zobenu mani saka-pāja. Uz pili steidzās — ķēniņa meitu jaunako par savu gūt. Ķēniņš to grib izprecināt.

Spulģis. Vai! Princese, princese! Un man ne gredzena, ne sudraba zariņa! Iet tālak un ierauga bišu stropus izpostītus, sētu sajauktu. Parādās bites brūnos svārciņos. Viņas vaid, locīdamās ap stropiem. Vai, bitītes manas, izpostītas, izlaupītas! Tapat kā es.

Bites ap Spulģi. Svešs princis ar saviem kalpiem garām jāja uz ķēniņa pili, uz precībām pie jaunakās

princeses. Samīdija, izlaupija, medu aiznesa līdz. Šūnas izsvaidija.

Spulģis. Nevaidiet, bitītes manas, gan palīdzēšu. Gan pažēlošu! Sagrābj šūnas, ieliek tās stropos, nostāda stropus taisni.

Bītes. Paldies, paldies, ka palīdzēji. Tevi pieņem gribam.

Spulģis iet tālak un ierauga skudru pūļus izsvaidītus. Vai, manas skudrites, samīdītas, izpostītas! Tapat kā es.

Skudras parādas savos darba svārkos. Svešs princis garām jāja. Ar zirgiem samīdija, izsvaidija lielidamies. Uz ķēniņa pili steidzās, uz jaunako princesi.

Spulģis. Gan palīdzēšu, gan paglābšu, nevaidiet, manas skudrites! Saslauka viņu pūli kopā un apkopj. Apsēstas zem koka.

Bītes ap viņu vijoties.

Zum, zum, zum, zum!

Nu prieks un laime,

Nu glābta atkal

Ir mūsu saime.

Zum, zum, zum, zum!

Ko palīdzēt varam,

Ko labu lai daram?

Spulģis.

Kas līdzet man var!

Sen aizmirsu ceļu

Uz sidraba birzi,

Kur mazu zariņu

Nolaust gāju.

Gadu gadiem sevi

Tik' maldināju.

Bītes. Zum, zum! To gan zinajām,
Varbūt, ka atrodam.

Spulģis.

Ja atrast varat,

Prieku man darat,
Tad labprāt atkal
Es pūšu stabuli savu,
Viņai par slavu. Pūš stabuli.

Bites. Zum, zum! Nu gribās diet,
Sanet un spietos iet...
Viņdamās, dejodamas pazūd.

Skudras sanāk ap Spulģi.
Rum, rum, rum!
Ak, kāda laime!
Nu līgsma atkal mūsu saime.
Viss darbs, viss mantojums
Atdots ir atkal mums,
Rum, rum, rum!
Ko varam,
Lai laimīgu atkal tevi daram?

Spulģis.
Ja, skudrites, ko paspējiet,
Viņas gredzentiņu man atnesiet.

Skudras.
Rum, rum, rum!
To varesim varbūt
Vēl šodien tev gūt,
Lai vari priecīgs būt.

Spulģis.
Ja laimīga sirds,
Tad spēlet ar' varam,
Tad sapņot ar' varam
Par viņu, kas mirdz
Ar mēneša vaigu,
Mīļu un maigu. Pūš stabuli.

Skudras.
Rum, rum, rum!
Lai pasteidzam! Viņdamās un dejodamas pazūd.

Spuļģis apklust, skumju pārņemts.

Ak, tālie ceļi!
Viss velti iets.
Tik vienreiz, tik vienreiz
Zied mīļais zieds.
Kur princesi daiļo
Lai sirds vairs rod?
To skatit vēl varu
Tik sapņojot.

Noliekas zem koka, aizmieg.

Bites pēc brīža atnāk, vīdamās un dūkdamas.

Zum, zum, zum, zum!
Viss zinams ir mums.
Uz teiku birzi
Pēc salduma skrējām,
Tur laumas dejo
Pa sudraba lejam.
Šo zariņu tev
Tur lauzām mēs,
Nav rodams nekur tas
Uz pasaules.

Noliek sudraba zariņu uz Spuļģa krūtīm.

Skudras atsteidzas vīdamās.

Zemes dziļumos mēs rodam
Visu to kas pazaudets.
Te viņš labprāt atkal dodams,
Viņš tev mūžam novēlets.

Noliek princeses gredzentiņu viņam uz krūtīm.

Mežābele noliecas pār viņu un noliek ābeļziedu mēteli.
Par tavu gādību, ņem manu ziedu uzvalku!

Skudru un bišu koris ap Spuļģi.

Priekš visiem sirdī
Tev saule bija,
Tā visos ceļos
Tevi pavadīja.

No viņas atkal
Tu esi sveikts.
Nu burvības skaudrums
Uz mūžu veikts.
Nu, celies, mosties,
Pamodies!
Kur tevi gaida sen —
Pasteidzies.
Tev pieder princese
Minetā,
No sidraba birzes
Visskaistakā. Vidamās pazūd.

M e ž ā b e l e noliekdamās pār viņu kaisa ziedus.
Steidz! Savu princesi bildini! Pazūd.

S p u l ģ i s pamostas, atrod sudraba zaru un princeses gre-
dzenu; pamirdz spoža gaisma. Viņš uzvelk ābeļziedu mēteli.

Ak, atkal viss gūts!
Nu atelpo krūts.
Klau, sidraba birzē
Atkal dzied...
Manu gūto princesi
Man atdodiet! Pieceļas aši un dodas prom.

Priekšskars.

Piektais cēliens.

Ķēniņa pils. Tā pati zāle ar greznojumiem, kā trešā cēlienā.
Pēc trijiem gadiem. Uznāk ķēniņš ar bajariem, princese ar
savām māsām, aukle, pils ļaudis, sargi.

Ķ ē n i ņ š uz sēdekļa. Trīs gadi ir pagājuši, kā prin-
ceses minetajs ir aizgājis pēc pierādījumiem. Viņš
nava atgriezies un princesei laiks domāt par iešanu
tautās. Tadēļ es esmu uzaicinājis preciniekus no
visām pusēm un princese var izvēlēties, kurš tai tīk.

Princese. Es izvēlos to, pie kuŗa ir mans gredzens.

Aukle. Viņš sen jau beigts. Tā teica man vēstneši, kuŗus sūtīju viņu meklet. Tadēļ izvēlies no visiem prinčiem, kuŗš tev patīk un taisies uz kāzām.

Ķēniņš. Diezgan nu spriests. Lai precinieki ienāk!

Kalpi ievēd trīs prinčus, kuŗi ģērbušies dažādu krāsu drēbēs.

Ķēniņš uz prinčiem. Ir bildinama jaunakā princese. Viņa jau trīs gadus nav smējusies, un kuŗam ta uzsmaidīs, tas dabūs princesi un pusvalsti.

1. princis sevī. Ta tiešām skaista. Es domāju ka vēl šodien pat tā mani izvēlesies. Es esmu gudrakais.

2. princis tapat. Daiļavas ir iegūstamas tikai ar spēku. Es esmu pārliecināts, ka ta piederēs man.

3. princis tapat. Jau redzu tūlit, kas te jādara. To vajaga izrotāt ar pērlem un viņa tūlit pasmaidīs.

Princese uz ķēniņu. Tie man visi sveši. Es tos negribu. Dodiet man to, pie kuŗa ir mans gredzens.

1. princis. Man ir zināmas putnu un zvēru valodas un apakšzemes ceļi. Nāc pie manis.

Princese. Vaj tu zini, kur ir sidraba birze?

1. princis. Tādas nav.

Princese. Es ņemšu to, kam ta zināma.

2. princis. Es esmu nokāvis milžus un pūķus, un jodus. Es ar savu zobenu kalnus varu pāršķelt. Nāc pie manis — es tev iekārošu jaunu valsti.

Princese. Vaj tu vari pārspēt to, kas sidraba birzē ir bijis?

2. princis. Kur viņš ir?

Princese. Atrodi un uzvari to, tad es būšu tava.

3. princis. Man pieder visskaistākā pils un zelta zirgi un dimanta kariete; nāc pie manis. Tu brauksi mirdzēdama, ka saule.

Princese. Nolauz priekš manis vienu zariņu no sidraba birzes, tad iešu tev līdz.

3. princis. Tā izlikšanās vien. Ķēniņ, saki, lai viņa izvēlas tūlit.

1. un 2. princis. Ja, ja, lai izvēlas tūlit. Mēs negribam, ka mūs izsmej.

Aukle uz princesi. Tava burvība ir atmineta. Ko vēl gaidi? Izvēlies!

Princese. Nē, nē, nē! Man vēl jagaida. Es viņus negribu!

Ķēniņš dusmīgi. Nu paskaties vien! Viņa negrib preceties ar prinčiem. Beidz niekus! Nepiemini vairs to nabagu. Es gribu tūlit šodien tevi izprecināt.

Aukle. To nabagu tu neredzeši pat mirušu. Tas ir noburts mežā un to vietu neviens nezina.

Princese. Ak, ko lai daru! Pagalam mana sidraba birze un mans atminetajs. Tad labak palieku par ganu meitu, nekā par princesi. Ne, ne! Es negribu nevienam solities!

Prinči uzmācīgi. Ne, ne. Mēs prasam lai viņa izvēlas. Ja nē — mēs piesakam karu!

Zinotajs iestaidzas. Ķēniņ! Viens princis vēl nupat ir nācis bildinat princesi.

Ķēniņš māj. Lai viņš ienāk!

Spulģis tiek ievests; ābeļziedu mētēlis. Es dzirdeju, ka nupat var bildinat princesi. Ja tas būtu taisnība, tad man arī kas svarīgs jāsaka.

Ķēniņš. Nu paskaties! Vēl nāk kāds, neaicināts! Un neviens nava labs priekš viņas. Nu, kas tev sakāms? Runā! Varbūt tev laime smaida.

Spulģis. Pirms bildinu princesi, man jānodod viņai kāds sveiciens.

Princese. No kā? No kā?

Spulģis. No tā, kas zina, kur ieeja sidraba birzē. Kas zina, kur princese savu gredzentiņu pakar pēc deļam ar viņas māsam.

Princese uztraukdamās.

Ak, vai, ko dzirdu!
Kā sena dziesma,
Sen senā laime
Man prātā nāk.
Sirds tvīkst,
Vaj atkal ko gaidit drīkst?
Teic man, teic, teic,
Kas mani sveic?!

Spulģis uz aukli lūkodamies. Apburtais. Bet pirms tālak stāstu, ļauj, princese, man slāpes dzēst. Es tālus ceļus esmu gājis. Jau trīs gadus maldijies. Sniedz man, princese, dzēriena trauku ar vīnu.

Princese kalpiem.

Lai nes! Lai nes!
Ak, sirds, kā mostas!
Ka tuvu kas būtu,
To atkal jūtu!

Ķēniņš uz Spulģi. Ko pasakas melsi. Runā, kas tev zinams.

Kalps nes vīnu un pasniedz to princesei. Princese pasniedz Spulģim.

Spulģis sapemdam aizgriežas, lielā sajūsmā.

Tu, daiļā roka,
Tu man nesi
Visskaistako, ko kāro sirds.
Tu daiļlais skats,
Kā saule esi,
Par vīnu saldak mani spirdz.
Ko pazaudejis,
Atkal tveru,
Ko guvis, paturu sev pats.
Uz princesi.

Uz tavu laimi kausu dzeru!

Izdzēz kausu, un sniedz to princesei atpakaļ, bet nopem greznu un citiem nemanot iemet to kausā.

Lai gredzens šis nu vēsti nes,
Kad nepazīts te stāvu es.

Princese saņem kausu, negribot ieskatās, ierauga savu gredzenu. Liela līgsmē un uztraukumā steidzas Spulģim klāt.

Ak, gredzens mans!
Kur ņēmi šo rotu?
Es visu sevi dotu,
Ja zinātu, kur atrast to,
Kas sniedza tev ziņu?
Dod ziņu, dod ziņu,
Kur atradi to!

Spulģis princesei. Vaj vairs neatmini sidrab-
birzi, dienvidus laikā? Vaj neatmini vairs manis,
vaj esmu svešs?

Princese neziņā.

Ne, ne. Tu — princis,
Viņš bija gans.
Tas vienīgi gaidīts,
Tas minetajs mans.

Spulģis. Kas, gans? Vaj tev princis nav pa-
tīkamaks?

Princese.

Ne, ne! Teic nu,
Kur ņēmi šo gredzenu?

Spulģis. Tur, kur sidraba birze, tavu māsu
pulkā. Man visi spēki bija labvēlīgi. Man burvi-
bas nekaiteja. Koki, vēji, putni, dzīvnieki — visi
man palīdzēja. Es tavs atminetajs!

Princese steidzas tam klāt.

Tu, Spulģis!
Ja, ja, tevi pazīstu!
Uz ķēniņu un ļaudīm, rāididama gredzenu.
Te atrodu savu gredzenu!

Aukle. Kas tas! Kas to lai tic!

Ķēniņš uztraucas. Viņš atkal klāt! Ne, ne, tas nevar būt. Kas to lai zin?

Aukle. Tev vajaga pierādīt, kā esi bijis sidraba birzē. Kas to lai tic?

Spulģis izvelk sudraba zariņu un paceļ gaisā. Sudrabota gaisma piepilda visu pili. Viņš nomet savu ābeļziedu mēteli un parādas sudrabotā ģērbā.

Kam ir šī atslēga burvigā,
Tam lauma-princese līgava!
Nāc, lauma! Tu zemes meita nu,
Nes visai zemei daiļumu.

Princese līgsmi.

Tik' tevi vienu es gaidiju,
Uz ķēniņu.

Šo princi nu sevim izvēlu.

Ļaudis brīnīdamies.

Kāds brīnums! Skat', skat'!
Pēc trijiem gadiem viņš atkal klāt!
Viņš visu guvis un tadēļ tam
Vajaga būt mūsu ķēniņam!

Ķēniņš pieceļas.

Nu tiepties mums gana.
Šis princis, to manu,
Būs īstais princeses minetajs,
Un sidraba birzes zinatajs.

1. princis.

Vai, vai! Nu projām tik' jadodas,
Vairs atpakaļ nav jaskatās.

2. princis.

Tur vairak darams nav nekas,
Te kāzas skaidri redzamas.

3. princis.

Te vari domāt vaj tā, vaj tā,
Bet princese ir jau izdota.

Visi prom.

Aukle saīgusi.

Nav ko sargat man vairs te,
Jaiet atkal pasaulē.

Aiziet līdzī prinčiem.

Ķēniņš.

Te vairak darams nav nekas,
Nu tik' uz kāzām jataisās.
Nu redzams, ka šis sudrabznots,
Par prieku visiem mums ir dots!

Ļaudis līgsmi.

Lai tik sanāk kokletaji,
Spēletaji, dūdotaji,
Laiks nu katram savu tvert,
Dejot, dziedat, kāzas dzert!

Ķēniņš, princese, Spulģis nosēžas uz sēdekļiem. Tiem apkārt
princeses un bajari.

Ienāk trīs sidraba drēbēs ģērbusīes stabulnieki un sāk pūst
tautas deju. Puiši un meitas dejo. Dzēriena neseji nes un
lej dzērienu biķeros un sniedz tos visapkārt.

Priekšskars.

1923.